

31986L0378

L 225/40

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

12.8.1986

SMĚRNICE RADY
ze dne 24. července 1986
o zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v systémech sociálního zabezpečení pracovníků
(86/378/EHS)

RADA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství, a zejména na články 100 a 235 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ⁽²⁾,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽³⁾,

vzhledem k tomu, že Smlouva stanoví, že každý členský stát zajistí uplatnění zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou práci; že „odměnou za práci“ má být rozuměna obvyklá základní nebo minimální mzda nebo plat a jakékoli jiné požitky, které zaměstnavatel vyplácí zaměstnanci v penězích nebo v naturáliích, přímo či nepřímo, v souvislosti se zaměstnáním;

vzhledem k tomu, že zásada stejné odměny je sice přímo použitelná v případech, kde diskriminace může být odhalena pouze na základě kritérií rovného zacházení a stejné odměny za práci, avšak existují i případy, kdy zavedení této zásady předpokládá přijetí dodatečných opatření, která jasněji vymezí její dosah;

vzhledem k tomu, že čl. 1 odst. 2 směrnice Rady 76/207/EHS ze dne 9. února 1976 o zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy, pokud jde o přístup k zaměstnání, odbornému vzdělávání a zvyšování odborné kvalifikace a o pracovní podmínky ⁽⁴⁾, stanoví, že k zajištění postupného zavedení zásady rovného zacházení v oblasti sociálního zabezpečení přijme Rada na návrh Komise předpisy vymezující její obsah, rozsah a prováděcí pravidla; že proto Rada přijala směrnici 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení ⁽⁵⁾;

vzhledem k tomu, že čl. 3 odst. 3 směrnice 79/7/EHS stanoví, že k zajištění zavedení zásady rovného zacházení v systémech sociálního zabezpečení pracovníků přijme Rada na návrh Komise předpisy vymezující její obsah, rozsah a prováděcí pravidla;

vzhledem k tomu, že zásada rovného zacházení by měla být zavedena v systémech sociálního zabezpečení pracovníků, které poskytují ochranu proti rizikům stanoveným v čl. 3 odst. 1 směrnice 79/7/EHS, a také v těch, které poskytují zaměstnancům jakékoli jiné požitky v penězích nebo v naturáliích ve smyslu Smlouvy;

vzhledem k tomu, že se zavedení zásady rovného zacházení nedotýká ustanovení týkajících se ochrany žen z důvodů mateřství,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 134, 21.5.1983, s. 7.

⁽²⁾ Úř. věst. C 117, 30.4.1984, s. 169.

⁽³⁾ Úř. věst. C 35, 9.2.1984, s. 7.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 39, 14.2.1976, s. 40.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 6, 10.1.1979, s. 24.

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Účelem této směrnice je zavést v systémech sociálního zabezpečení pracovníků zásadu rovného zacházení pro muže a ženy (dále jen „zásada rovného zacházení“).

Článek 2

1. „Systémy sociálního zabezpečení pracovníků“ se rozumějí systémy, na které se nevztahuje směrnice 79/7/EHS a jejichž účelem je zajistit pracovníkům, jak zaměstnancům, tak osobám samostatně výdělečně činným, v rámci podniku nebo skupiny podniků, v oblasti hospodářské činnosti, z oboru jednoho povolání nebo skupiny povolání, dávky určené jako doplněk k dávkám poskytovaným zákonnými systémy sociálního zabezpečení nebo jako jejich náhrada, nezávisle na tom, zda je členství v těchto systémech povinné nebo dobrovolné.

2. Tato směrnice se nevztahuje na:

- a) individuální smlouvy;
- b) systémy, které mají pouze jednoho člena;
- c) pojistné smlouvy, kde zaměstnavatel není smluvní stranou, v případě pracovníků pobírajících plat nebo mzdu;
- d) dobrovolná ustanovení systémů sociálního zabezpečení pracovníků, která jsou pracovníkům nabízena jednotlivě, aby jim zaručila
 - buď doplňkové dávky, nebo
 - výběr data, kdy začnou být vypláceny běžné dávky, nebo výběr z několika dávek.

Článek 3

Tato směrnice se vztahuje na pracující obyvatele včetně samostatně výdělečně činných osob, pracovníků, jejichž činnost je přerušena nemocí, mateřstvím, úrazem nebo nedobrovolnou nezaměstnaností, a osob ucházejících se o zaměstnání, jakož i na starobní důchodce a invalidní pracovníky.

Článek 4

Tato směrnice se vztahuje na:

- a) systémy sociálního zabezpečení pracovníků, které zajišťují ochranu pro případ:
 - nemoci,
 - invalidity,
 - stáří, včetně předčasného odchodu do důchodu,
 - pracovních úrazů a nemocí z povolání,
 - nezaměstnanosti;
- b) systémy sociálního zabezpečení pracovníků, které stanoví další sociální dávky v penězích nebo v naturáliích, a zejména pozůstalostní a rodinné dávky, jsou-li tyto dávky určeny

zaměstnancům, a tudíž představují požitky vyplácené zaměstnavatelem pracovníkovi z důvodu jeho zaměstnání.

Článek 5

1. Za podmínek stanovených v následujících ustanoveních předpokládá zásada rovného zacházení zákaz přímé nebo nepřímé diskriminace na základě pohlaví, zejména odkazem na manželský nebo rodinný stav, obzvláště pokud jde o:

- oblast působnosti systémů a podmínky přístupu k nim,
- povinnost přispívat a výpočet výše příspěvků,
- výpočet dávek včetně zvýšení, na které vzniká nárok s ohledem na manžela nebo manželku nebo vyživované osoby, a podmínky trvání a zachování nároku na dávky.

2. Zásada rovného zacházení se nedotýká opatření na ochranu žen z důvodů mateřství.

Článek 6

1. Ustanovení, která odporují zásadě rovného zacházení, zahrnují ustanovení založená na pohlaví buď přímo, nebo nepřímo, s ohledem zejména na manželský nebo rodinný stav pro:

- a) určení osob, které se mohou účastnit systému sociálního zabezpečení pracovníků;
- b) stanovení povinné nebo dobrovolné povahy účasti v systému;
- c) stanovení různých pravidel, pokud jde o věk pro vstup do systému nebo minimální dobu trvání zaměstnání nebo členství v systému vyžadovanou pro získání dávek;
- d) stanovení různých pravidel, s výjimkou písmen h) a i), pro vrácení příspěvků, pokud se pracovník odhláší ze systému, aniž by splnil podmínky, které mu zaručují doživotní právo na dlouhodobé dávky;
- e) stanovení různých podmínek pro přiznání dávek nebo omezení těchto dávek na pracovníky některého pohlaví;
- f) stanovení rozdílných důchodových věků;
- g) pozastavení zachování nebo získání nároků na dávky, které přiznává zákon nebo smlouva a které jsou vypláceny zaměstnavatelem během mateřské dovolené nebo volna z rodinných důvodů;
- h) stanovení rozdílných úrovní dávek, s výjimkou nezbytných opatření přihlížejících k pojistně matematickým zásadám, které se liší podle pohlaví v případě dávek označených jako příspěvkové;

- i) stanovení rozdílných úrovní příspěvků pracovníků;

stanovení rozdílných úrovní příspěvků zaměstnavatelů v případě dávek označených jako příspěvkové, s výjimkou snahy vyrovnat výši těchto dávek;

- j) stanovení rozdílných norem nebo norem použitelných pouze na pracovníky určitého pohlaví, s výjimkou opatření stanovených v písmenech h) a i), pokud jde o zaručení nebo zachování nároku na doživotní dávky, když se pracovník odhlašuje ze systému.

2. Pokud je přiznání dávek v rozsahu této směrnice ponecháno úvaze řídicích orgánů systému, musí tyto orgány přihlížet k zásadě rovného zacházení.

Článek 7

Členské státy přijmou veškerá nezbytná opatření k zajištění toho, aby:

- a) ustanovení kolektivních smluv, které jsou uzavírány povinně ze zákona, pracovních řádů podniků nebo jiné úpravy týkající se systémů sociálního zabezpečení pracovníků odporující zásadě rovného zacházení, byla nebo mohla být prohlášena za neplatná od samého počátku nebo aby byla změněna;
- b) systémy obsahující tato ustanovení nemohly být schváleny ani rozšířeny právními opatřeními.

Článek 8

1. Členské státy přijmou veškerá nezbytná opatření k zajištění, aby ustanovení systémů sociálního zabezpečení pracovníků odporující zásadě rovného zacházení byla změněna do 1. ledna 1993.

2. Tato směrnice nevylučuje, aby práva a povinnosti vztahující se k období členství v systému sociálního zabezpečení pracovníků před změnou tohoto systému podléhaly nadále ustanovením systému platným v daném období.

Článek 9

Členské státy mohou odložit povinné použití zásady rovného zacházení pro:

- a) stanovení důchodového věku pro účely přiznání starobního důchodu a možné důsledky pro jiné dávky
- buď do dne, kdy bude dosaženo této rovnosti v zákonných systémech,
- nebo nejpozději do doby, kdy bude tato rovnost vyžadována směrnicí;

- b) pozůstalostní důchody, dokud nebude v tomto ohledu vyžadováno rovné zacházení v systémech sociálního zabezpečení směrnicí;

- c) použití čl. 6 odst. 1 písm. i) pro přihlídnutí k rozdílným pojistně matematickým zásadám, nejpozději do uplynutí doby třinácti let od oznámení této směrnice.

Článek 10

Členské státy zavedou do svého právního řádu nezbytná opatření, aby umožnily každé osobě, která se cítí poškozená nedodržením zásady rovného zacházení, domáhat se nápravy soudní cestou případně poté, co se obrátila na jiné příslušné orgány.

Článek 11

Členské státy přijmou veškerá nezbytná opatření na ochranu pracovníků před propouštěním, které je reakcí zaměstnavatele na stížnost podanou na úrovni podniku nebo soudní žalobu usilující o dodržování zásady rovného zacházení.

Článek 12

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do tří let po jejím oznámení ⁽¹⁾. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

2. Členské státy sdělí Komisi nejpozději do pěti let po oznámení této směrnice všechny nezbytné informace za účelem umožnit Komisi vypracování zprávy pro Radu o uplatňování této směrnice.

Článek 13

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne 24. července 1986.

Za Radu

předseda

A. CLARK

⁽¹⁾ Tato směrnice byla oznámena členským státům dne 30. července 1986.